

Pismo organistów diecezji tarnowskiej. Półrocznik

HOSANNA

ISSN 1899-4687

Rok XVIII

grudzień 2022 – maj 2023

1(38)

VII OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL MUZYKI CHÓRALNEJ

*„SACRA
ECCLESIAE
CANTIO
Tarnów 2023”*

*Absolwenci DSO w Tarnobrzegu – 2022 r. Stoją od lewej: Daniel Czech, Piotr Rączak (†),
Agata Ratuszek, s. Celina N. Bochnak, Julia Chruściel, Sylwia Joniak,
Tomasz Miłowka i Artur Woźniak, Siedzą od lewej: ks. G. Piekarz, M. Walaszek,
ks. St. Garmczarski, J. Stępień, E. Świerczek, W. Kaczor i D. Sowa.*

*Ks. prałat dr Roman Stafin prowadzący
refleksje dla organistów (5-7 VI 2022 r.).*

*Nowe organy w kościele Matki Bożej
Niepokalanej w Nowym Sączu wraz
z trąbką hiszpańską w prospekcie.*

Od Redakcji

Drodzy Organisci i Muzycy Diecezji Tarnobrzegskiej!

Dobiega powoli do końca V Synod Diecezji Tarnobrzegskiej. Są zatwierdzane ostatnie dokumenty dotyczące poszczególnych dziedzin życia religijnego w naszej diecezji. Prawdopodobnie wiosną Synod się zakończy. I co dalej? Śmiem twierdzić, że nic się nie zmieni, jeżeli każdy z nas nie zacznie tej zmiany na lepsze od... siebie. Jeżeli my – muzycy diecezji tarnobrzegskiej – będziemy dążyć za wszelką cenę do osobistej świętości – jestem przekonany, że będzie się to odbijać w naszej posłudze organistowskiej, a Synod ma nam w tym być pomocą. Bo co sami nie będziemy w stanie dopatrzeć, dopracować, to Duch Święty zrobi, co trzeba.

Dziękuję zatem tym wszystkim, którzy przez swoją postawę dają świadectwo innym o potrzebie dążenia do osobistej świętości: czy to przez udział w rekolekcjach dla organistów, czy to przez udział w pielgrzymce muzyków kościelnych na Jasną Górę w listopadzie br., czy w inny sposób. Nie ma bowiem miłości bez ofiary, poświęcenia. Będzie w naszej diecezji lepiej, jeżeli każdy z nas oświadczy się tym przejmie i weźmie do serca to ewangeliczne wezwanie: *Bądźcie Świętymi, bo ja jestem święty, Pan, Bóg wasz* (Kpł 19,2). Fundamentem takiej Bożej przemiany w nas jest przede wszystkim głębokie życie sakramentalne, jak i duch służby i ofiary w naszym posługiwaniu.

Dostają Państwo do ręki nowy numer *Hosanny* (nr 38). Chciejmy zapoznać się z jego treścią, by pogłębiać swoją wiedzę, ale i formację w liturgicznym posługiwaniu. We „Wkładce nutowej” została umieszczona pieśń o błogosławionej Karolinie jako hymn brewiarzowy zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu Polski. Zostały podane także dwa preludia na temat polskich kolęd w opracowaniu Pawła Grabczyńskiego – organisty w Dębnie – do wykorzystania w parafiach.

Mając świadomość, że numer ten dotrze do Państwa w okresie Adwentu – proszę, przyjmijcie tą drogą jeszcze życzenia adwentowo-bożonarodzeniowe.

Niech czas Adwentu przyniesie głęboką tęsknotę za naszym Panem objawiającym się w swoim słowie, w sakramentach, wspólnej modlitwie. Natomiast czas Bożego Narodzenia niech będzie przepełniony radością i wdzięcznością z faktu, że On jest z nami i cały czas nam towarzyszy w czasie naszej wędrówki po ścieżkach codzienności.

Niech obdarzy Was Boża Dziecina zdrowiem duszy i ciała oraz pokojem i nadzieją na lepsze jutro!

Anno Domini XI 2022

Ks. dr Grzegorz Piekarczyk
Dyrektor Wydziału Muzyki Kościelnej

Modlitwa w intencji Synodu

Boże w Trójcy Świętej Jedyny,
obdarz nas swoją prawdą, miłością i pokojem,
abyśmy jako rodzina tarnowskiego Kościoła
owocnie przeżyli synod diecezjalny.

Pragniemy

w jedności z Kościołem powszechnym,
odnowić i ożywić Kościół tarnowski
i w świetle Ewangelii
właściwie odczytać znaki czasu.

Maryjo, Matko Kościoła
i Patronko Diecezji Tarnowskiej,
prowadź nas i wspieraj
w synodalnej pielgrzymce wiary!

Wszyscy święci i błogosławieni
Diecezji Tarnowskiej,
módlcie się za nami!

ABSOLWENTAMI DIECEZJALNEGO STUDIUM ORGANISTOWSKIEGO im. ks. Kazimierza Pasionka w roku szkolnym 2021/22 zostały następujące osoby: na I stopniu: s. Celina Natalia BOCHNAK, Agata RATUSZEK, Julia CHRUŚCIEL, Sylwia JONIAK, Daniel CZECH, Tomasz MILÓWKA, Piotr RDZAK (†), Artur WOŹNIAK. Absolwentom serdecznie gratulujemy otrzymanego dyplomu i życzymy, by posługa organisty była dla nich źródłem wewnętrznej radości i inspirowała do dalszego rozwoju. **GRATULACJE!!!**

* * *

TRWAJĄ ZAPISY do Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie na rok szkolny 2023/24. Nauka w Studium trwa 5 lat na poziomie podstawowym – I stopień (rok propedeutyczny plus 4 lata). Na poziomie zaawansowanym w formie Podyplomowego Studium Organistowskiego – II stopień – nauka trwa 2 lata (zobacz wewnątrz numeru). Zgłoszenia można składać w Szkole Organistowskiej przy ul. Dwernickiego 1 lub w Wydziale Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie po wcześniejszym umówieniu telefonicznym (tel. 606 332 134). Wszystkie szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie www.muzyka.diecezja.tarnow.pl link: Szkoła Organistowska. Zgłoszenia trwają do 30 czerwca 2023 r. (możliwy termin do 15 września br. w miarę wolnych miejsc).

* * *

NOWE ORGANY w NOWYM SĄCZU w parafii Matki Bożej Niepokalanej zostały pozytywnie odebrane przez Diecezjalną Komisję Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie. Instrument posiada 45 głosów rozmieszczonych na trzech manualach i jednej klawiaturze nożnej. Traktura gry jest mechaniczna natomiast traktura registrów i połączeń – elektryczna. Instrument jest wybudowany w stylistyce klasycyzmu francuskiego, a nad koncepcją brzmienia i całości wykonania czuwał prof. Karol Gołębiowski. Został on wykonany przez firmę Dariusza Zycha w Wołomina. Komisyjny odbiór instrumentu miał miejsce 14 października 2022 roku, a koncert inauguracyjny wykonał Karol Gołębiowski z Brukseli. Poświęcenie instrumentu planowane jest w czasie uroczystości Niepokalanego Poczęcia 8 grudnia 2022 roku. Pięknemu instrumentu ks. prob. Czesławowi Paszyńskiemu i jego Parafianom **GRATULUJEMY!!!**

* * *

Zmarł tragicznie 14 czerwca 2022 r.

Marcin KOWALSKI

organista w parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi
Panny

w Pleśnej, gdzie pełnił posługę organisty.

Pogrzeb odbył się 18 czerwca 2022 r.

w kościele św. Maksymiliana Kolbego
w Świebodzinie.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

Zmarł

Jan

BABIARSKI

wieloletni organista w parafii
Najświętszego Serca Pana Jezusa w Biadolinach.

Pogrzeb odbył się 8 lipca 2022 r.

w kościele parafialnym w Biadolinach.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

Przeżywszy lat 18 zmarł tragicznie

Piotr

RDZAK

organista w Słotowej w parafii
Matki Bożej Wniebowziętej w Przeczycy.

Pogrzeb odbył się 8 lipca 2022 r.
w kościele parafialnym w Przeczycy.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

19 sierpnia 2022 r. p przeżywszy lat 82 zmarł

Józef

SKITAŁ

organista w parafii św. Stanisława Biskupa i Męczennika
w Pustkowie-Osiedlu, gdzie pełnił posługę organisty
przez ponad 45 lat.

Pogrzeb odbył się 23 sierpnia 2022 r.
w kościele parafialnym w Pustkowie-Osiedlu.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

Przeżywszy lat 83 zmarł 25 VIII 2022 r.

Marian

SALAMON

długoletni organista w parafii pw. św. Kazimierza w Nowym Sączu, gdzie pełnił posługę organisty od 1977 roku.

Został uhonorowany odznaczeniem papieskim

„Pro Ecclesia et Pontifice” w 2007 roku.

Pogrzeb odbył się 29 sierpnia 2022 r.

w kościele parafialnym w Nowym Sączu.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

Zmarł

Jan

RYBAK

organista w parafii pw. Trójcy Św. w Mielcu.

Pogrzeb odbył się 3 października 2022 r.

w kościele parafialnym w Dobrej.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

Przeżywszy lat 102 zmarł 22 X 2022 r.

Władysław

ODZIOMEK

długoletni organista w parafii pw. Narodzenia
Najświętszej Maryi Panny w Tymbarku.

Pogrzeb odbył się 26 października 2022 r.
w kościele parafialnym w Tymbarku.

*

Pamiętajmy o naszym Współbracie
w osobistych modlitwach.

W dniu 30 września 2023 r. odbędzie się w Tarnowie

VII
OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL
MUZYKI CHÓRALNEJ
SACRA ECCLESIAE CANTIO
– Tarnów 2023

W Festiwalu mogą wziąć udział wszystkie chóry amatorskie z naszej diecezji oraz z całej Polski wykonujące sakralną muzykę chóralną. Zmagania konkursowe oceniać będzie jury złożone z profesjonalistów w dziedzinie chóralistyki.

Organizatorzy zapraszają wszystkie chóry – przede wszystkim z naszej diecezji – do wspólnego śpiewania i wspólnej zabawy.

Szczegółowe informacje na temat Festiwalu znajdują się na stronie internetowej www.muzyka.diecezja.tarnow.pl – link: Festiwal chórów.

Zgłoszenia na Festiwal trwają do **26 czerwca 2023 r.**

Serdecznie zapraszamy na polski biegun ciepła – do Tarnowa.

Organizatorzy:
Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie

Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie
informuje, że najbliższe

REKOLEKCJE DLA ORGANISTÓW

odbędą się w Gródku nad Dunajcem **w jednej turze (!!!):**

– od 18-20 czerwca 2023 r.

Rekolekcje rozpoczną się w niedzielę (18 czerwca)
o godz. 19.00, a zakończą się we wtorek (20 czerwca)
o godz. 13.00.

Przypomina się, że zgodnie z postanowieniem ks. Biskupa Tarnowskiego zawartym w *Regulaminie Organistów Diecezji Tarnowskiej* wydanym w 2006 roku obecność na rekolekcjach dla organistów jest obowiązkowa, natomiast nieobecność na nich należy usprawiedliwić w Wydziale Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie. Dotyczy to wszystkich organistów – także siostry zakonne – aktualnie grających niezależnie od rodzaju umowy i wykształcenia.

Dla celów porządkowych swój udział w rekolekcjach należy zgłosić w Wydziale Muzyki Kościelnej telefonicznie, listownie lub przez e-mail **do dnia 16 czerwca 2023 br.**, by mieć zapewnione miejsce na rekolekcjach.

Ks. dr Grzegorz Piekarczyk
Dyrektor Wydz. Muz. Kośc.

Uwagi organizacyjne:

– Zabierzmy ze sobą *Śpiewnik kościelny* ks. J. Siedleckiego!!!

**Diecezjalne Studium Organistowskie
im. ks. Kazimierza Pasionka w Tarnowie
ogłasza nabór na rok szkolny 2023/24 na:**

**– Poziom podstawowy (I°)
Diec. Studium Organistowskiego**

oraz

– Podyplomowe Studium Organistowskie (II°)

Poziom podstawowy – czyli stopień I – trwa 4 lata plus rok prope-
deutyczny (dla zaczynających od „0”). Wykłady odbywają się w soboty
(od października do czerwca) plus lekcje z gry na fortepianie i organach.

Poziom podyplomowy – czyli stopień II – trwa dwa lata. Wykłady
odbywają się we czwartki, w godzinach popołudniowych (od paździer-
nika do czerwca) plus lekcje z gry na organach.

Od kandydatów do DSO w Tarnowie wymaga się następujących
dokumentów: podanie, życiorys, opinię ks. proboszcza, dwie fotogra-
fie, ostatnie świadectwo wykształcenia ogólnego oraz muzycznego
(dla kandydatów na poziom podstawowy) oraz dyplom Studium Orga-
nistowskiego lub innej placówki o tym samym charakterze (dla kandy-
datów na Podyplomowe Studium Organistowskie).

Dokumenty te prosimy składać – po wcześniejszym telefonicznym
umówieniu – w Diecezjalnym Studium Organistowskim w Tarnowie
(ul. Dwernickiego 1, 33-100 Tarnów, tel.: 606 332 134) lub w Wydziale
Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie (ul. Piłsudskiego 6,
33-100 Tarnów, tel.: 14 63 17 348) do **30 czerwca 2023 r.** Szczegóły
patrz: www.muzyka.diecezja.tarnow.pl link: Szkoła Organistowska.

*Ks. dr Grzegorz Piekarz
Dyrektor DSO w Tarnowie*

**X Tarnowskie Dni Cecyliańskie pod patronatem:
JE Biskupa Tarnowskiego Andrzeja Jeża**

Wydział Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie, Diecezjalne Studium Organistowskie im. ks. K. Pasionka w Tarnowie, Zespół Szkół Muzycznych im. I.J. Paderewskiego w Tarnowie, Duszpasterstwo Środowisk Twórczych, Bazylika Katedralna w Tarnowie, parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Tarnowie zapraszają na

X Tarnowskie Dni Cecyliańskie

pod patronatem:

J.E. Biskupa Tarnowskiego Andrzeja Jeża

19 listopada 2022 r. (sobota)

– godz. 11.30 – Diecezjalne Studium Organistowskie w Tarnowie, sala org. nr 2,
**AUDYCJA ORGANOWA
uczniów DSO w Tarnowie**

– godz. 12.30-14.15 – Diecezjalne Studium Organist. im. ks. K. Pasionka w Tarnowie, sala org. nr 2,

**WARSZTATY ORGANOWE
prowadzone przez prof. Piotra Rojka
z Akademii Muzycznej we Wrocławiu**

– godz. 14.30 – Diecezjalne Studium Organistowskie im. ks. K. Pasionka w Tarnowie, sala org. nr 2,
**RECITAL ORGANOWY
w wykonaniu prof. Piotra Rojka
z Akademii Muzycznej we Wrocławiu
(wstęp wolny)**

* * *

21 listopada 2022 r. (poniedziałek)

– godz. 10.00 – Diecezjalne Studium Organistowskie im. ks. K. Pasionka w Tarnowie, sala org. nr 2,

**X OGÓLNOPOLSKI KONKURS
ORGANOWY UCZNIÓW
DIECZJALNYCH STUDIÓW
ORGANISTOWSKICH**

– godz. 18.00 – Wspomnienie ofiarowania NMP, Bazylika Katedralna w Tarnowie

**MSZA ŚWIĘTA
po Mszy św.:
KONCERT MUZYKI CHÓRALNEJ**

wykonawcy: **Chłopięcy Chór
Katedralny PUERI CANTORES
TARNOVIENSES**

**organy: Grzegorz Wijas,
dyrygent: ks. Grzegorz Piekarz
Ogłoszenie wyników konkursu
organowego i wręczenie nagród**

*

22 listopada 2022 r. (wtorek)

– godz. 18.00 – liturgiczne
wspomnienie św. Cecylii – patronki
muzyki kościelnej,
Bazylika Katedralna w Tarnowie
MSZA ŚWIĘTA

śpiewy: **Schola Chłopięcego Chóru
Katedralnego PUERI CANTORES
TARNOVIENSES**

po Mszy św.: **KONCERT MUZYKI
ORGANOWEJ I KAMERALNEJ
Organy i fisharmonia: Sławomir
Barszcz, wiolonczela: Maria Pyrz,
baryton: Oliwier Barszcz**

*

24 listopada 2022 r. (czwartek)

– Zespół Szkół Muzycznych im. I. Paderewskiego w Tarnowie
godz. 18.00 – Sala koncertowa
**AUDYCJA ORGANOWA
uczniów Zespołu Szkół Muzycznych
w Tarnowie**

*

25 listopada 2022 r. (piątek)

– godz. 18.45 – kościół parafialny
Najświętszego Serca Pana Jezusa
w Tarnowie

**RECITAL ORGANOWY
w wykonaniu Krzysztofa Musiała
z Akademii Muzycznej w Łodzi)**

Jakie prace przy organach organista może wykonać samodzielnie?

Na to pytanie odpowiada aneks do „Regulaminu organistów diecezji tarnowskiej” zatwierdzony przez Biskupa Tarnowskiego w 2006 roku. Mówi on w I części, że:

1. Do grania na organach powinna być dopuszczona tylko ta osoba, która posiada przynajmniej podstawowe przygotowanie do gry na tym instrumencie, w myśl starożytnej zasady *indocta manus noli me tangere* (niech nieuczona ręka mnie nie dotyka). Wtedy tylko instrument zostanie otoczony podstawową i kompetentną opieką.
2. Za stan techniczny organów w parafii bezpośrednio odpowiedzialny jest organista. Za ich stan odpowiada on w pierwszej kolejności przed proboszczem, a w drugiej przed Podkomisją ds. budownictwa organowego działającej w ramach Diecezjalnej Komisji ds. Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Tarnowie. Proboszcz powinien zapewnić odpowiednie środki finansowe na strojenie, przeglądy i remonty instrumentu.
3. Częsta gra na instrumencie w normalnych warunkach nie szkodzi mu, wręcz przeciwnie, powoduje jego wentylację i zachowuje jego pełną sprawność. Wskazane jest, by instrument mógł zostać uruchomiony codziennie, by „poruszyć” wszystkie jego i klawisze i głosy.
4. Po skończonej grze zawsze należy sprawdzić, czy zostały wyłączone: wentylator, rejestry i wyłączniki oraz światło. Żaluzję należy pozostawić zawsze otwartą.
5. Jeśli instrument pracuje w sprzyjających warunkach klimatycznych, jego strojenie powinno dokonywać się co kilka lat, natomiast generalny przegląd co 20 lat. Strojenie głosów jęczyzkowych powinno dokonywać się co roku i może to wykonać sam organista, jeśli został wcześniej przeszkolony przez wykwalifikowanego organmistrza. Nie powinno użytkować się organów rozstrojonych.
6. Główny wpływ na odpowiednie warunki klimatyczne w świątyni mają temperatura i wilgotność. Najbardziej optymalne warunki są wówczas, gdy są one niezmiennie i wynoszą: temperatura około 15-18°C, natomiast wilgotność w granicach 50-70%.
7. W każdym organach powinien być zainstalowany termometr i higrometr. Temperatura powietrza w okresie grzewczym w ciągu tygodnia powinna wynosić nie mniej niż 8 °C, a w czasie nabożeństwa nie więcej niż 15°C. Bardzo ważne, by zmiana między niską a wysoką temperaturą, czyli nagrzewanie i wychładzanie kościoła, nie odbywało się szybciej niż 2°C na godzinę.

(cd. w następnym numerze)

CZY TYLKO ŚPIEWANIE? PRÓBA KOMPLEKSOWEGO SPOJRZENIA NA SPECYFIKĘ KOŚCIELNYCH ZESPOŁÓW ŚPIEWACZYCH (CZ. I)

1. Religijny charakter funkcji chórów kościelnych
2. Pozamuzyczne funkcje chóru kościelnego
 - Chór kościelny środowiskiem edukacyjnym
 - Chór kościelny środowiskiem wychowawczym
 - Chór kościelny środowiskiem formacyjnym

1. Religijny charakter funkcji chórów kościelnych

Odpowiedź na postawione w tytule pytanie wymaga szerszego wywodu. Mówiąc o chórach kościelnych, należy odpowiedzieć na kilka pytań: 1) co decyduje o ich specyfice, 2) w jaki sposób możemy określić ich muzyczne i pozamuzyczne zadania, 3) co określa ich odrębność wobec niekościelnych zespołów śpiewaczych i co jest wyznacznikiem ich tożsamości.

Nazwa „chór kościelny” wyraźnie wskazuje na jego związek z liturgicznymi obrzędami Kościoła. Istnieje zasadnicza różnica między jakimkolwiek chórem świeckim (szkolnym, akademickim, działającym przy instytucjach kultury), a chórem kościelnym. Wynika ona przede wszystkim z pełnionych przez nie odmiennych zadań. Obok funkcji muzycznych, wspólnych dla obydwu rodzajów zespołów, chór kościelny w swoim założeniu jest predysponowany do pełnienia ściśle religijnej

roli, jaką jest uczestniczenie w liturgii Kościoła przez posługę śpiewu chóralnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami liturgicznymi. Pełnienie tej posługi należy uznać za zasadniczy wyznacznik tożsamości każdego chóru kościelnego. Ma ona znaczący wpływ przede wszystkim na wybór repertuaru, na styl wykonawczy, na usytuowanie chóru w przestrzeni kościelnej, na sposób zachowania się wykonawców, a nawet na ich zewnętrzny wygląd (strój). Dyrygent chóru kościelnego, śpiewając z chórem utwory o tematyce religijnej, winien mieć świadomość, że wykonywać je musi w nieco odmienny sposób niż w przypadku każdej innej kompozycji świeckiej. Już sama tematyka utworu i jego przeznaczenie wpływa na sposób jego wykonania. Inaczej wykonuje się motet lub pieśń religijną, inaczej ludową piosenkę świecką. Aby właściwie wykonać utwory religijne, dyrygent chóru kościelnego winien mieć niezbędną wiedzę i wrażliwość

muzyczną, znać dobrze literaturę chóralną, posiadać właściwie ukształtowane wyczucie ducha liturgii, a także samemu być człowiekiem wierzącym. Chórzyści, śpiewając podczas liturgii, winni mieć świadomość, że spełniają wówczas posługę religijną, że śpiew jest wyrazem ich wiary, religijnego zaangażowania, że jest modlitwą, że jest „na chwałę Bożą”! To dodatkowe „obciążenie” natury religijnej, które nie dotyczy świeckich zespołów śpiewających, stanowi jednakże o szczególnej „nobilizacji” chórów kościelnych i ich znaczeniu w przestrzeni kultycznej. Z owej „nobilizacji” wynikają ściśle określone zobowiązania, które chór kościelny musi realizować, jeśli chce zachować swoją tożsamość.

Należy zwrócić uwagę na dwa obszary „kwalifikacji”, które powinien posiadać każdy chór kościelny. Pierwsza to „kwalifikacja liturgiczna”, druga – „kwalifikacja artystyczna” lub „estetyczna”. Kwalifikacja liturgiczna dotyczy repertuaru, czyli odpowiedzi na pytanie: co śpiewać? Chór kościelny uczestniczący w liturgii nie może śpiewać dowolnie wybranych utworów ze swego repertuaru, ale takie, które są odpowiednie dla konkretnego obrzędu liturgicznego. W prawodawstwie liturgicznym znajdujemy wyraźnie sprecyzowane zasady doboru śpiewów do poszczególnych części liturgii, dostosowane do okresów roku kościelnego, do konkretnego święta lub obchodu liturgicznego. Zasady te obowiązują wszystkich śpiewających w liturgii: chór, scholę, zespół „młodzieżowy”, wszystkich wiernych. Przypomnijmy, że każdy śpiew winien treścią nawią-

zywać do myśli przewodniej liturgii, zawartej w antyfonach na wejście i komunie, w modlitwach mszalnych, w czytaniach i w Ewangelii. Ponadto winien odpowiadać charakterowi samego obrzędu, np. przygotowanie darów, komunia czy uwielbienie, a także uwzględnić specyfikę danego okresu roku liturgicznego. Dlatego dyrygent chóru kościelnego zanim weźmie na pulpit jakiś utwór do opracowania z chórem, musi się zastanowić i przewidzieć, jaka będzie jego liturgiczna przydatność, to znaczy czy dla danego utworu znajdzie się miejsce w konkretnym obrzędzie liturgicznym. Ten wymóg określony terminem „kwalifikacji liturgicznej” jest bezwzględnie obowiązujący – bez wyjątku – wszystkie zespoły śpiewacze uczestniczące w liturgii, niezależnie od tego, jak je nazwiemy (chór, schola, zespół młodzieżowy, zespół wokalny).

Drugi wymóg, określony jako „kwalifikacje artystyczne”, dotyczy sfery estetycznej i dla chórów kościelnych jest równie obligatoryjny jak kwalifikacje liturgiczne. Kościół, określając przymioty muzyki kościelnej, domaga się od niej „piękna formy” (*bonitas formae*), czyli wartości artystycznej. Kryteria wartości estetycznych posiadają jednak wiele zróżnicowanych stopni. Sytuują się one w obszarze pomiędzy zwyczajną poprawnością wykonawczą, zapewniającą podstawowy wymóg wartości estetycznej, aż po wykonawcze mistrzostwo. I w tej przestrzeni winien znaleźć swoje miejsce każdy chór kościelny. Jest sprawą oczywistą, że z różnorodnych powodów poziom wykonawczy chórów kościel-

WKŁADKA NUTOWA

Błogosławiona Karolino

T i M: Ks. K. Pastonek 1987

1. Cu - do - wny kwie - cie pol - skiej zie - mi, Pro - ste - go lu - du, wiej - skiej
cha - ty; W kie - li - chu swym jak kry ształ czy - sty, A cnót bar - wa - mi prze - bo - ga - ty.

2. Bło - go - sla - wio - na Ka - ro - li - no, Świeć nam przy - kła - dem swe - go
mę - stwa, Bądź wzo - rem pra - cy i mo - dli - twy, Czy - sto - ści ży - cia i mę - czeń - stwa.

A - men.

3. O Apostolko Bożej sprawy,
Aniołów chlebem wciąż karmiona;
O "Gwiazdo Ludu" najjaśniejsza,
W służbie bliźniemu niestrudzona.
4. Wpatrzona w postać Bożej Matki,
Czystego piękna wzór wspaniały;
Jej śladem idziesz przez męczeństwo,
Po nieskalany wieniec chwały.
5. Twym ukochaniem Jezus Chrystus,
Nie skarby świata, przyjemności;
W godzinie próby śmierć wybierasz,
Aby nie zdradzić tej miłości.
6. Boże jedyny w Trójcy Świętej.
Tobie cześć, chwałę oddajemy,
Wielbimy Ciebie nową pieśnią,
Przez Twoją łaskę odrodzeni. Amen.

Dzisiaj w Betlejem

Paweł Grabczyński

$\text{♩} = 75$

mf

5

9

12

15

Musical score for measures 15-17. The piece is in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. The right hand features a complex melodic line with many beamed eighth and sixteenth notes, often with slurs. The left hand provides a steady accompaniment with eighth and sixteenth notes.

18

Musical score for measures 18-20. The right hand continues with intricate melodic patterns, including some triplets. The left hand maintains a consistent rhythmic accompaniment.

21

Musical score for measures 21-23. The right hand has a more active melodic line with frequent sixteenth-note runs. The left hand accompaniment remains steady.

24

Musical score for measures 24-27. The right hand features a melodic line with some slurs and a 'rit.' (ritardando) marking above the final measure. The left hand accompaniment includes a 'Ped.' (pedal) marking below the first measure.

28

Musical score for measures 28-31. The right hand has a melodic line with a 'rit.' marking above the final measure. The left hand starts with a forte 'f' dynamic and includes a 'Ped.' marking below the first measure.

Jezus malusieńki

preludium chorałowe w stylu Denisa Bédarda

Paweł Grabczyński

Adagio ♩ = 65

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The time signature is 3/4. The key signature has one sharp (F#). The music begins with a piano (*p*) dynamic. The upper staff features a melodic line with eighth and quarter notes, while the lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving bass lines.

This block shows the continuation of the first system, specifically the lower bass staff. It begins with a piano (*p*) dynamic and continues with a steady bass line.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music continues from the previous system with similar melodic and harmonic textures.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music continues with a melodic line in the upper staff and a supporting bass line. The system concludes with a *rit.* (ritardando) marking and a *a tempo* marking.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef and the lower staff is in bass clef. The music continues with a melodic line in the upper staff and a supporting bass line. The system concludes with a *rit.* (ritardando) marking and a final cadence.

nych jest bardzo zróżnicowany! Nie można jednakże wykluczyć z posługi liturgicznej chórów, którym – przy zachowaniu „poprawności wykonawczej” – daleko do „mistrzostwa”. Takich chórów kościelnych mamy bardzo wiele! Z drugiej strony może budzić zrozumiałe zastrzeżenie udział w liturgii takich zespołów, które odznaczając się wysokimi kwalifikacjami artystycznymi, a nawet mistrzostwem, swój śpiew we Mszy św. traktowałyby tak, jak każdy inny estradowy występ, bez żadnych odniesień religijnych zarówno w sposobie śpiewania, jak i w zachowaniu, lub gdyby członkowie takich zespołów deklarowali się jako osoby niewierzące. Nie chodzi tu o żadną dyskryminację! Trzeba pamiętać, że chór kościelny, pełniąc określoną funkcję religijną, musi mieć zagwarantowane „prawo” (legitymizację) do pełnienia tej funkcji. Prawo to daje członkom chóru chrzest oraz wyznawanie tej samej wiary. Tylko wówczas mogą oni – jako chór – stanowić część zgromadzenia liturgicznego i tylko wtedy mogą w jego imieniu jako jego „reprezentacja” wykonywać śpiewy liturgiczne. Zdecydowanym obrońcą obecności chóru w liturgii był kardynał Joseph Ratzinger. Uzasadniając udział chóru w liturgii, podzielał on stanowisko Philippa Harnoncourta, który uważał, że nie należy przeciwstawiać chóru wspólnocie liturgicznej, gdyż jest on częścią tej wspólnoty i śpiewa dla niej jako „uprawniony przedstawiciel”¹. Komentując to stanowisko, kardynał

Ratzinger pisze: „Pojęcie przedstawicielstwa jest w ogóle jedną z podstawowych kategorii wiary chrześcijańskiej, dotyczy ona wszystkich poziomów rzeczywistości wiary, dlatego właśnie ma istotne znaczenie także dla zgromadzenia liturgicznego. Uznanie faktu przedstawicielstwa usuwa w rzeczy samej konkurencję stojącego naprzeciw podmiotu. Chór działa dla innych i w tym <dla> włącza ich we własne działanie. Za pośrednictwem jego śpiewu wszyscy mogą być wprowadzani w liturgię wspólnoty świętych i tym samym w ową wewnętrzną modlitwę, która porywa nasze serca ku górze i – ponad wszelkimi ziemskimi realizacjami – pozwala nam przyłączyć się do niebieskiego Jeruzalem”².

Owa „religijna legitymizacja” sprawia, że uczestnictwo chóru w liturgii posiada w pełni teologiczne uzasadnienie. Każdy śpiew liturgiczny, również ten wykonywany przez zespoły śpiewacze, realizuje się zawsze w przestrzeni wiary, której zewnętrznym przejawem są święte obrzędy. W liturgii prawosławnej śpiew cerkiewny traktowany jest jako „materiał muzyczny organizowany przez modlitwę”. Taka świadomość winna towarzyszyć wszystkim wykonawcom śpiewów liturgicznych: celebransom, psalterzystom, kantorom, członkom chórów kościelnych, a także śpiewającym wiernym. Ich śpiew winien być zawsze – przynajmniej w intencjach – modlitwą! (*cdn.*)

¹ Zob. Joseph Ratzinger, *Opera omnia. Teologia liturgii*, Lublin 2012, s. 526.

² Tamże, s. 526-527.

NICOLAUS BRUHNS

ur. ? grudzień 1665 r. w Schwabstedt (Szlezwik-Holsztyn)
zm. 29 marca 1697 r. w Husum (Szlezwik-Holsztyn)

I. CZŁOWIEK

Rodzina Bruhnsów utworzyła małą muzyczną dynastię (nieco podobnie jak Bachowie) w Szlezwiku-Holsztynie. Dziadek Nicolausa Paul Bruhns był zawodowym lutnistą na dworze księżęcym w Gottorf. Poślubił córkę kompozytora Mikołaja Bleyera (1591–1658). Doczekali się trzech synów, z których każdy obrał inną karierę muzyczną. Najstarszy, Fryderyk Mikołaj (1637–1718) był kierownikiem muzycznym katedry i rady miasta Hamburga. Najmłodszy syn Peter (1641–1698) grał na instrumentach smyczkowych, zaś środkowy Paul (1640–1689) został organistą i być może uczył się pod okiem Tundera. Zgodnie z ówczesną praktyką zapewnił sobie stanowisko w Schwabstedt, żeniąc się z córką swego poprzednika. Mieli dwóch synów: Georga (1666–1742) i Nicolausa (Mikołaja), który przyszedł na świat w grudniu 1665 roku. Jak twierdził niemiecki kompozytor i leksykograf Ernst Ludwig Gerber (1746–1819), Nikolaus w młodym wieku potrafił grać na organach i całkiem dobrze pisać na głos z towarzyszeniem akompaniamentu. Gdy skończył 16 lat, ojciec wysłał go z młodszym bratem do Lubeki, gdzie opiekował się nimi wujek Peter Bruhns.

Młody Nicolaus uczył się u wujaka gry na skrzypcach i violi da gamba,

Dom Nicolausa Bruhnsa w Schwabstedt. (Zdjęcie: Rainer Knäpper, Free Art License, <http://artlibre.org/licence/lal/en/>, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schwabstedt_Haus_Nicolaus-Bruhns-Weg_IMG_P6068_wp.jpg)

zaś kompozycję i grę na organach studiował u samego Dietericha Buxtehudego, który zresztą uważał go za swojego ulubionego ucznia i dał mu bardzo dobre rekomendacje. Po studiach pracował przez kilka lat w Kopenhadze, gdzie dał się poznać jako kompozytor i wirtuoz skrzypiec. Wiadomo, że 29 marca 1689 roku (a więc dokładnie na 9 lat przed swoją śmiercią) konkurował o posadę organisty w kościele miejskim (Stadtkirche) w Husum. Kandydatura spotkała się z jednogłośnie aprobatą, gdyż – jak mówiono – miasto do tej pory nie spotkało się z tak wspaniałym geniuszem muzycznym. Już kilka miesięcy później próbowano go przekonać do pracy w Kilonii, by wypełnić wakat na stanowisku organisty, co wywołało głośny spór między miastami. Pomimo zastraszania (sic!) ze strony Kilonii Bruhns ostatecznie nie dał się skusić.

Dodatkowo władze Husum ceniły jego zdolności muzyczne i aby zatrzymać go w mieście, podwyższyły mu pensję. Wskutek tego został w tym prężnie rozwijającym się miasteczku, ciesząc się poparciem i aprobatą duchowieństwa i muzyków aż do swej przedwczesnej śmierci. Nikolaus zmarł prawdopodobnie na gruźlicę. Miał pięcioro dzieci, z czego dwie córki zmarły w wieku dziecięcym. Jego następcą na stanowisku organisty został jego brat Georg ze względu na to, że jedyny syn wirtuoza Johann Paul oddał się studiom teologicznym i został pastorem. Niestety nie zachowała się żadna podobizna kompozytora; niektóre źródła podają, jego obecność na obrazie Johannesesa Voorhouta *Domowa scena muzyczna* (chodzi o śpiewaka trzymającego w dłoni nuty), jednak według współczesnych badań wydaje się to mało prawdopodobne. Obraz powstał w 1674 roku, Bruhns był wtedy dzieckiem, miał zaledwie 9 lat. Co ciekawe, osobie tajemniczego śpiewaka przypisywano także inne tożsamości – uważano go za Dietericha Buxtehudego (jest on obecny na tym obrazie – to muzyk grający na gambie) czy Johanna Theile. Wydaje się, że to po prostu autoportret malarza.

II. MIEJSCE

Husum, któremu Bruhns poświęcił całe swoje dorosłe życie, leży w kraju związkowym Szlezwik-Holsztyn, który jest najbardziej wysuniętym na północ landem w Republice Federalnej Nie-

miec, graniczącym od północy z Danią. Do naszych czasów nie zachowały się ani organy na których grał mistrz, ani kościół, w którym się znajdowały, bowiem świątynia powstała w XV wieku została zburzona w 1807 roku. Jeszcze w XX wieku uważano to za jedną z największych strat w historii architektury landu Szlezwik-Holsztyn, bowiem przez wieki rozbudowywany gmach kościoła przybrał rozmiary okazałej gotyckiej katedry z liczącą niemal 100 metrów wieżą. Na jego miejscu stanął w 1833 roku nowy kościół mariacki (Marienkirche) zbudowany w stylu klasycystycznym.

Warto w tym miejscu poświęcić kilka słów instrumentarium omawianego kościoła. Do tej pory (stan badań na 2021 rok) niewiele wiadomo o organach, na których grał Nicolaus Bruhns, jak i o ogólnej historii organów w kościele mariackim (Marienkirche) przed zastąpieniem gotyckiej budowli nową, w stylu klasycystycznym. Zachowała się wzmianka, że Bruhns miał do dyspozycji organy odrestaurowane przez Gottfrieda Fritscha w 1629 roku.

*Johannes Voorhout – „Domowa scena muzyczna”,
Muzeum Historii Hamburga, 1674.*

Pierwszy, mały instrument w nowym kościele został umieszczony w okolicy ambony i ołtarza, gdyż architekt nie przewidział w budynku empy. Wraz z nastaniem epoki romantyzmu muzyka organowa zaczęła nabierać większego znaczenia. W 1900 roku firma Marcussen & Søn z Apenrade (dziś duńskie Aabenraa) dostarczyła do kościoła nowe organy z pneumatyczną trakturą gry. Służyły one aż do 60. lat XX wieku. Wraz z pojawieniem się w Niemczech ruchu Orgelbewegung z wielu świątyń wyrzucano romantyczne organy i zastępowano je nowymi, nawiązującymi do baroku. Ten sam los dotknął omawiany instrument. W 1963 roku firma Detlefa Kleukera, organmistrza z Brackwede, wybudowała nowe, neobarokowe organy. W 1996 roku rozbudowano je o sześciogłosową sekcję Echowerku bez własnej klawiatury, liczącą sześć głosów (w sumie dało to 37 głosów rozdzielonych na pięć sekcji brzmieniowych). Po niemal 60 latach eksploatacji, wskutek wielu usterek i przestarzałej instalacji elektrycznej, postanowiono o sprzedaży instrumentu. Trafił on do Polski, do podwarszaw-

Zdjęcie starego kościoła w Husum

skich Łomianek, gdzie montażu dokonał Krzysztof Grygowicz. W 2021 roku nowe organy w Husum zbudowała niemiecka firma Johannes Klais Orgelbau z Bonn. Liczą 44 głosy realne, mają mechaniczną trakturę gry i elektryczną trakturę rejestrów. Pięć sekcji brzmieniowych rozdzielono na trzy manualy i pedał (podobnie jak w poprzednich organach, Solowerk nie ma własnej klawiatury). Dyspozycja nawiązuje do niemieckich organów romantycznych.

III. DZIEŁO

Twórczość Nicolausa Bruhnsa dzieli się na trzy zasadnicze filary: organową, wokально-instrumentalną i kameralną. Z tej ostatniej niestety nie zachowały się żadne utwory. Jest to strata tym większa, że kompozytor był wirtuozem gry na skrzypcach i violi da gamba, a ponadto często grywał jednocześnie na skrzypcach i organach, o czym pisze Mattheson: „Czasami zabierał swoje skrzypce na chór organowy i grał na nich z taką zręcznością, iż można było odnieść wrażenie, że to

*Manuskrypt tabulatury organowej –
Wielkie Preludium e-moll*

nie jeden gra, ale dwóch albo trzech, a nawet kilku naraz. Do górnej partii dogrywał zaś nogami na pedale odpowiedni bas”. Do zachowanych kompozycji należy pięć utworów organowych i dwanaście utworów wokально-instrumentalnych.

Twórczość organowa

Składają się na nią cztery preludia (dwa in e (małe i wielkie), G, g) i fantazja chorałowa Nun komm den Heiden Heiland, a także fragment Adagio in D, prawdopodobnie wchodzącego w zamyśle w skład jakiegoś wieloczęściowego utworu. Preludia Bruhnsa wzorowane są na preludiach Buxtehudego. Podobieństwa polegają na wykorzystaniu w odcinkach toccatowych północnoniemieckiego stylu phantasticus, a także na przegradzaniu poszczególnych części krótkimi adagiami, będącymi czymś w rodzaju confirmatio wybrzmiewającym po części zasadniczej. Notowane są zgodnie z ówczesną praktyką w postaci tabulatur organowych, której przykład zamieszczono w niniejszym artykule.

Dwa z preludiów (G-dur i „duże” e-moll) mają budowę pięcioczęściową: toccatowe preludium; fuga w metrum 4/4; swobodna część środkowa; druga fuga i zamykająca toccata.

Preludium e-moll „wielkie” wydaje się najbardziej znanym utworem Nicolauśa Bruhnsa. W odcinkach toccatowych dorównuje on Vincentowi Lübeckowi pod względem trudności technicznych, wykorzystania partii pedału i zastosowania rozległych pasaży.

Preludium e-moll „małe” składa się z czterech części: toccata z solo pedałowym; część swobodna w metrum 12/8 o tanecznym charakterze, zdradzająca wpływy Sweelincka (wykorzystanie drugiego manuału jako efektu echa, zanotowane w partyturze); fuga w metrum 4/4; toccata z charakterystycznym, tanecznym motywem, który pojawia się na zasadzie imitacji w najwyższym głosie i w pedale. Po każdej z części następuje kilkuktaktowe adagio.

Preludium g-moll składa się z dwóch części: toccaty w stylus fantasticus oraz fugi, które przedzielone są krótkim, pięciotaktowym adagio.

Fantazja chorałowa Nun komm den Heiden Heiland, trwająca blisko dziesięć minut, jest utworem, w którym zaznaczają się wpływy najznamienitszych organistów czasów Bruhnsa: Buxtehudego, Lübecka, Reinckena, Scheidemanna i Tundera. Napisana prawdopodobnie do wykonywania podczas obrzędu komunii zawiera odcinki imitacyjne, w stylu fantastycznym, wstawki partitowe, a także z wykorzystaniem efektu echa. Ilość materiału dźwiękowego, jego faktura i inwencja kompozytorska pozwala wykonawcy na przedstawienie wielu rozmaitych barw instrumentu. Sam tekst fantazji jest dokonany przez Lutra niemieckim tłumaczeniem łacińskiego średniowiecznego hymnu Veni redemptor gentium.

Twórczość wokально-instrumentalna

Składa się na nią 12 utworów rozpisanych na głosy wokalne (od jednego do czterech) oraz zespół instrumentalny

złożony z różnych instrumentów (m.in. clarino, skrzypce, gamba, fagot, basso continuo). Bruhns nawiązywał do gatunku włoskiej kantaty solowej, wprowadzając ją na niespotykany dotąd w Niemczech poziom wirtuozerii. Styl pisania na głosy wokalne sugeruje, że kompozytor, podobnie jak Lübeck, miał do dyspozycji śpiewaków o przeciętnych umiejętnościach wokalnych.

Nicolaus Bruhns był niewątpliwie kompozytorem i instrumentalistą o sze-

rokiach horyzontach. Jego przedwczesna śmierć sprawiła, że dziś można tylko domniemać, w jakim kierunku rozwinąłby swój warsztat kompozytorski. Całe swoje życie, podobnie jak wielu ówczesnych muzyków, poświęcił pracy w kościele, służbie na chwałę Boga.

Lukasz Tryba
– organista w par. Matki Bożej
Szkaplerznej w Tarnowie,
student Akademii Muzycznej w Krakowie

* * *

Organy diecezji tarnowskiej

Lukasz Tryba

Organy piszczalkowe w kościele Matki Bożej Szkaplerznej w Tarnowie

Dobiegają końca prace przy montażu organów w kościele parafialnym Matki Bożej Szkaplerznej w Tarnowie (tzw. „nowym” przy ul. Gumniskiej). Kilkoma słowami o samym instrumencie i procesie jego sprowadzenia postanowił podzielić się z czytelnikami Lukasz Tryba, miejscowy organista.

Organy, które obecnie montowane są w kościele Matki Bożej Szkaplerznej powstały w 1967 roku dla katolickiego kościoła św. Józefa w Duisburgu (zachodnie Niemcy, zagłębie Ruhry). Wykonała je renomowana firma Romanus Seifert & Sohn z siedzibą w Kevelaer. Początkowo liczyły 20 głosów. Instrument usytuowany był przy bocznej ścianie chóru; grający, zasiadając przy wolnostojącym stole gry, miał ołtarz główny po swojej prawej stronie.

Firma Seifert szczyci się długimi tradycjami organmistrzowskimi. Pierwszy warsztat w 1885 roku założył w Kolonii pochodzący z Turynii

Ernst Seifert I. Na początku XX wieku otrzymał propozycję budowy organów w sanktuarium maryjnym w Kevelaer (można bez przesady powiedzieć, że jest to „niemiecka Jasna Góra”). Miały to być największe organy w ówczesnym Cesarstwie Niemieckim. Ernst Seifert I podjął się tego wyzwania i zgodnie z wymogami przetargu przeniósł swoją firmę do Kevelaer, gdzie ma ona swą siedzibę aż do dziś. Podobnie do dziś istnieją wielkie organy bazyliki w Kevelaer, ukończone w 1907 r. i liczące 130 głosów.

Zakład w Kolonii pozostał jednak jako filia, a w pewnym czasie rodzina

Seifertów prowadziła aż trzy niezależne warsztaty: w Kevelaer, Kolonii i Bergisch Gladbach. Zakład prowadzony jest obecnie przez Romana Seiferta (piąte pokolenie rodziny). Do niedawna zatrudniał około 30 pracowników. W całej historii działalności firma zbudowała ponad 1000 instrumentów.

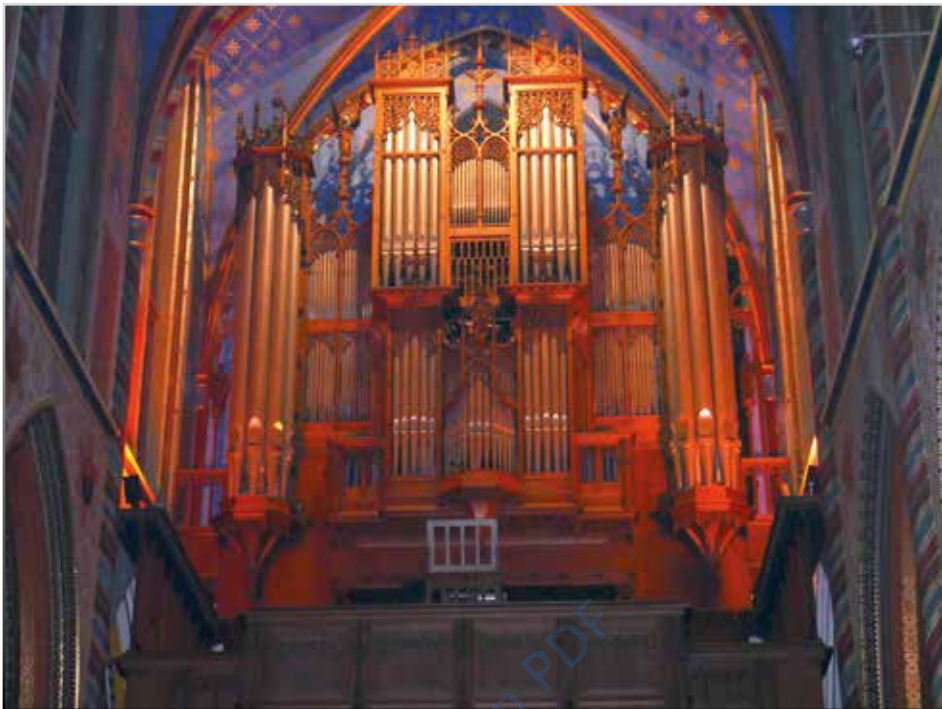
Wracając do instrumentu z Duisburga, w 2010 roku miało miejsce gruntowne czyszczenie i rozbudowa organów wykonane przez Uwe Renarda z Kevelaer, byłego dyrektora warsztatu Seiferta. Prawdopodobnie wtedy dobudowano osobną (co ciekawe, w pełni mechaniczną!) wiatrownicę klapową, na której stanął głos Posaune 16' z nowymi, drewnianymi rezonatorami o pełnej długości (najdłuższy mierzy ok. 5 m). W jego miejscu na wiatrownicy pedałowej umieszczono głos Holztrompete 8' z mahoniowymi rezonatorami pochodzącymi prawdopodobnie ze starego głosu Posaune 16'. Zapewne wtedy również zamieniono miejscami głosu Schweizerpfeife 2' i Oktave 2' oraz wstawiono w manuale II nowy głos Hautbois 8' w miejsce innego, nieznanego, być może Regału 8' (świadczy o tym nowszy kloc).

Wskutek zmniejszającej się liczby wiernych, a także błędów konstrukcyjnych w budowie kościoła, zdecy-

Prospekt organów w Duisburgu (fot. A. Ladach)

dowano o jego zamknięciu i wyburzeniu. Teren, na którym znajdował się kościół, sprzedano deweloperowi z przeznaczeniem pod budowę budynków mieszkalnych. W maju 2021 roku parafia Matki Bożej Szkaplerznej w Tarnowie nawiązała kontakt w sprawie zakupu używanego instrumentu z firmą Andreasa Ladacha z siedzibą w Wuppertalu. Brano pod uwagę zakup dwóch instrumentów, spośród których wybrany został ten z Duisburga ze względu na jego wyższe walory brzmieniowe i techniczne. Dekonsekracja kościoła św. Józefa w Duisburgu miała miejsce w niedzielę 26 wrze-

Prospekt organów w Kevelaer (fot. P. Pasternak)

śnia 2021 roku. Prace rozbiórkowe organów ruszyły już nazajutrz. Trwały od 27 do 30 września i były prowadzone przez firmę In plenum PL Mariana Majchera z Kamiennej Góry. Na miejscu przy rozbiórce pracował również organista tarnowskiej parafii Łukasz Tryba. W trakcie demontażu wykonano dokumentację fotograficzną liczącą ponad 400 zdjęć. W piątek 1 października załadowano do samochodu ciężarowego rozebrany i zabezpieczony instrument, który następnie wyruszył w podróż z Niemiec do Polski (ponad 1200 km). Rozładunek w Tarnowie, w który zaangażowało się wielu parafian, miał miejsce 4 października 2021 roku. Za całość prac przy montażu instrumentu odpowiada Marta Kogut z Rybnika posiadająca tytuł organmi-

strza. Warto dodać, że parafia powierzyła jej firmie swój drugi instrument, bowiem dwa lata wcześniej, w 2020 roku, Marta Kogut przeprowadziła w sanktuarium Matki Bożej Szkaplerznej w Tarnowie restaurację zabytkowych organów Jana Śliwińskiego ze Lwowa, pochodzących z 1887 roku (pisaliśmy o tym w numerze 34 „Hosanny”). Już na etapie przygotowań zapadła decyzja o budowie nowej szafy organowej i prospektu, które będą korespondować z wystrojem świątyni. Projekt jest wspólnym dziełem organisty Łukasza Tryby, proboszcza parafii – ks. Piotra Mamaka, stolarza Roberta Motyki z Siedlisk (wykonawcy szafy i snycerki) oraz organmistrzyni Marty Kogut. Ciekawostką jest umieszczenie w prospekcie dwóch figur: Matki Bożej

z Dzieciątkiem oraz świętego Józefa. Początkowo tarnowska parafia miała otrzymać obie rzeźby wraz z organami z Duisburga. Jednak strona niemiecka pozostawiła sobie na pamiątkę figurę św. Józefa, którego wezwanie nosił zamknięty kościół, wskutek czego tę rzeźbę zrekonstruowano. Poza nową oprawą wizualną instrument otrzymał nieco inne rozmieszczenie poszczególnych sekcji brzmieniowych. Pierwotnie sekcja Hauptwerku znajdowała się nad Schwellwerkiem, a sekcja pedału po prawej stronie. Obecnie całość została obrócona o 90 stopni w prawo w stosunku do osi kościoła, wiatrownice zaś rozsunięto względem siebie i ustawiono na tej samej wysokości dla uzyskania dostępu do strojenia głosów językowych i czynności serwisowych. Wskutek zmian kontuar stoi czołem do ołtarza (grający siedzi do niego przodem), a Hauptwerk został przesunięty

znad Schwellwerku na prawą stronę szafy i obrócony o 90 stopni celem redukcji szerokości całego instrumentu. Wymagało to zaprojektowania i wykonania nowej traktury gry manuału I. Nowy układ wnętrza wymusił zmiany także w budowie traktury prospektu. Pierwotny prospekt podzielony był na dwie wieże. W jednej znajdowały się piszczałki manuałowego Pryncypału 8', w drugiej zaś piszczałki pedałowego Oktawbasu 8', wszystkie zasilane bezpośrednio z wiatrownic. W nowym prospekcie piszczałki Oktawbasu znalazły się w skrajnych wieżach, zaś Pryncypału w środkowych. Wobec większej niż pierwotnie odległości od wiatrownic większa część prospektu zasilana jest za pomocą nowo wykonanych wiatrowniczek stożkowych. System powietrzny organów składa

Prospekt organów po przeniesieniu do Tarnowa

się z dwóch części. Pierwszą jest pierwotna dmuchawa organowa firmy Laukhuff podłączona do miecha pływakowego, ten zaś – za pomocą drewnianych kanałów – do wiatrownic pedału i manuału II. Sekcję manuału I przy przenosinach wyposażono w dmuchawę firmy Meidinger oraz osobny miech

pływakowy. W dnie każdej z wiatrownic znajduje się miech kompensacyjny wraz ze skrzynką regulacyjną. Wiatrownice klapowo-zasurowe wykonane są z mahoniu, klapy z cedru, kłocce z mahoniu, a zasuwy z tworzywa sztucznego. Wszystkie piszczałki metalowe są zrobione ze stopu cyny.

Dyspozycja wraz z charakterystyką poszczególnych głosów wygląda następująco:

Manuał I - Hauptwerk (C-g³)

Principal	8'	metalowy, E-fis ² w prospekcie
Gemshorn	8'	metalowy, C-F kryty, dalej koniczny
Oktave	4'	metalowy, otwarty
Rohrflöte	4'	metalowy, C-g ² półkryty, dalej koniczny
Oktave	2'	metalowy, otwarty
Mixtur	[2' 5-6 f.]	metalowy, otwarty, od c 6-chórowy, trzykrotna repetycja
Dulzian	16'	językowy, metalowy, C-H rezonatory ½ długości, dalej pełne
Trompete	8'	językowy, metalowy, rezonatory pełnej długości

Manuał II - Schwellwerk (C-g³)

Gedackt	8'	drewniany (dąb), kryty
Principal	4'	metalowy, otwarty
Koppelflöte	4'	C-c ² półkryty, kapelusze koniczne, dalej w pełni koniczny
Schweizerpfeife	2'	metalowy, otwarty, przedęty
Sesquialtera	2f.	metalowy; rząd tercjowy koniczny; rząd kwintowy C-h kryty, dalej koniczny
Scharf	[1' 4-5f.]	metalowy, otwarty, od f 5-chórowy, dwukrotna repetycja
Hautbois	8'	językowy, metalowy, rezonatory pełnej długości

Pedał (C-f¹)

Subbaß	16'	drewniany (świerk), kryty
Oktavbaß	8'	metalowy, otwarty, C-H w prospekcie
Pommer	8'	metalowy, kryty
Choralbaß	4'+2'	metalowy, oba rzędy otwarte
Posaune	16'	językowy, rezonatory drewniane (sosna) pełnej długości
Holtrompete	8'	językowy, rezonatory drewniane (mahoń) pełnej długości

Połączenia: I+P, II+P, I+II,

Tremulanty obu manuałów, szafa ekspresyjna manuału II (sterowana mechanicznie), wyłączniki indywidualne głosów językowych, wolna kombinacja, rejestr zbiorowy Pleno. Traktura gry i połączeń mechaniczna, traktura rejestrów elektropneumatyczna.

Poświęcenie organów planowane jest na 22 listopada 2022 roku (liturgiczne wspomnienie świętej Cecylii, patronki muzyki kościelnej). W momencie oddania do druku artykułu przy instrumencie trwają intensywne prace stolarskie. Wobec tego zamieszczono zdjęcie niekompletnego prospektu, bez figur świętych oraz wszystkich detali snycerskich. Należy cieszyć się, że diecezja tarnowska i samo miasto Tarnów wzbogaciły się o kolejne wartościowe organy, które – jak mam nadzieję jako jeden z głównych uczestników tego wielkiego przedsięwzięcia – będą służyć długo i niezawodnie parafii w sprawowaniu kultu, a także całemu miastu w celach koncertowych. Na koniec niniejszego artykułu pragnę złożyć serdeczne podziękowania wszystkim zaangażowanym w pozyskanie organów dla parafii Matki Bożej Szkaplerznej w Tarnowie. To piękne dzieło jest owocem współpracy wielu specjalistów. Należy docenić także wyrozumiałość, ofiarność i zaangażowanie samych parafian, dzięki czemu będą mogli się oni cieszyć instrumentem wysokiej jakości.

Kontuar organów w kościele Matki Bożej Szkaplerznej w Tarnowie

* * *

Formacja organisty – rekolekcje dla organistów 2022

Każdy organista powinien troszczyć się o swoją formację zarówno liturgiczną i muzyczną, jak i duchową. Jak mówi § 4. artykułu 6. Regulaminu Organistów Diecezji Tarnowskiej, „Każdy organista pracujący w parafii diecezji tarnowskiej zobowiązany jest do uczestnictwa w rekolekcjach, dniach skupienia i kursach organizowanych przez Wydział Muzyki Kościelnej. Proboszcz parafii powinien powiadomić organistę o terminie tych przedsięwzięć, udzielić mu urlopu i pokryć koszty z tym związane” (zob. IV Synod Diecezji Tarnowskiej, statut 273). Nawet najlepiej wykształcony muzycznie organista, bez odpowiedniej formacji, będzie wyłącznie rzemieślnikiem, a bez kształtowania ugruntowanej wiary – jego posługa nie będzie owocna. Okazją ku temu są rekolekcje, od-

bywające się w tym roku od 5 do 7 VI w CFR „Arka” w jednej turze (co było również okazją do spotkania się na dłużej, w szerszym gronie, po pandemicznej przerwie).

Organista biorący udział w rekolekcjach ma wyjątkową, jedną z niewielu w ciągu roku, okazję do odnowienia osobistej relacji z Bogiem. Niejednokrotnie, w natłoku codziennych obowiązków, brakuje nam czasu albo chęci na pogłębioną osobistą modlitwę, adorację Najświętszego Sakramentu w ciszy, odbytą bez pośpiechu spowiedź, rozmowę z kapłanem o życiowych dylematach, komunie świętą (przyjętą nie po zakończeniu, a w czasie Mszy świętej, bez nerwowego zbiegania i przeciskania naprędce między ludźmi stojącymi w przedświątelniku), wysłuchanie w skupieniu słowa Bożego czy homilii. Wielu

Ks. prof. Andrzej Zajac w czasie kursu szkoleniowego dla organistów

organistów naszej diecezji entuzjastycznie podchodzi do tego typu ćwiczeń duchowych i chętnie w nich uczestniczy. Jednak zastanawiają fakty: jak ma się stosunek liczby uczestników rekolekcji (około 70 osób plus 20 usprawiedli-

wionych) do ilości parafii naszej diecezji (ponad 450 – choć z pewnością nie wszystkie posiadają zatrudnionego organistę)? Każdy z nas powinien sobie odpowiedzieć na pytanie, czy może zbyt szybko nie dyspensujemy się od udziału w rekolekcjach? Bo – być może – termin niespodziewany i niedogodny, miejsce znowu to samo, kaznodzieja mało porywający i przewidywalny, tematyka niezbyt interesująca i powtarzalna, nawal obowiązków w drugiej pracy i brak możliwości wzięcia dodatkowego wolnego, brak zastępcy i różne celebracje parafialne, a to koszty udziału znowu wzrosły, brak wyrozumiałości i wsparcia finansowego ze strony proboszcza, a ileż można słuchać nauk, kolejnych konferencji, uczestniczyć w tych samych nabożeństwach... Względy te, choć często istotne i nierzadko też (pomimo dobrej woli organisty) niemożliwe do przeskoczenia, nie powinny jednak stawać się zbyt łatwą i nadużywaną wymówką, a organista powinien poważnie i odpowiedzialnie podejść do troski o swoją formację, pamiętając, że „komu wiele dano, od tego wiele wymagać się będzie; a komu wiele zlecono, tym więcej od niego żądać będą”. (Łk 12, 48). Nigdy nie wiadomo, czy dane nam będzie spotkać się na rekolekcjach po raz kolejny, a wydarzenia ostat-

nich miesięcy u wielu z nas wywołały bolesne refleksje dotyczące przemijania...

Kilkudniowe rekolekcje są okazją do przypomnienia i zapoznania się z prawodawstwem liturgicznym, doskonalenia warsztatu pracy, poszerzenia repertuaru śpiewów, udoskonalenia sposobu wykonywania pieśni czy literatury organowej, wzbogacenia zasobów nutowych o nowości wydawnicze, ćwiczeń usprawniających codzienną posługę muzyczno-liturgiczną (dobór pieśni, emisja głosu, nauka nowych śpiewów, kształcenie psalterzystów, praca z zespołem wokalnym), czy też obcowania z muzyką na wysokim poziomie – w tym roku wykonanej przez chór katedralny Pueri Cantores Tarnovienses pod batutą ks. dra Grzegorza Piekarza. Koncert, który odbył się wieczorem w kościele parafialnym, dostarczył nam niezapomnianych muzycznych doznań, a warsztaty pokazały od strony praktycznej, w jaki sposób rozspiewać i prowadzić emisję głosu w chórze.

Pamiętać należy o tym, że tylko organista, który rozumie liturgię i żyje nią na co dzień, może pociągać ludzi do Boga. Aby mógł spełniać swoją funkcję w sposób doskonały, musi posiadać odpowiednie kwalifikacje muzyczne. Stąd też rekolekcjom towarzyszy zawsze element kursu szkoleniowego. W tym

roku tematycznie dotyczył Federacji Pueri Cantores, jej genezy, zadań i znaczenia dla Kościoła i rozwoju młodego człowieka, co barwnie i niezwykle interesująco przybliżył nam ks. prof. dr hab. Andrzej Zajac.

Tegoroczne rekolekcje dla organistów były okazją do wyciszenia i pogłębionej refleksji na temat Mszy świętej, w której uczestniczymy każdego dnia. Ks. dr Roman Stafin w głoszonych konferencjach zwrócił uwagę na jej kolejne elementy i uwrażliwił nas na to, by każdą Mszę świętą przeżywać wyjątkowo i nie dać się porwać rutynie i spowszednieniu. Okazją ku temu było możliwe podczas rekolekcji uczestnictwo we Mszy świętej w ławce, bliżej ołtarza, bez myślenia o doborze pieśni, przygotowaniu psalterzysty, ekranie z pieśniami czy harmonizacjach i utworze wykonywanym po Mszy... Była to okazja, by odświeżyć swoje spojrzenie na Mszę świętą i nabożeństwa, w których można przez te kilka dni uczestniczyć z poziomu „zwykłego” wiernego. Malownicze okoliczności przyrody i specyfika Gródka nad Dunajcem wywarły niewątpliwie korzystny wpływ na nastrój, wspomogły psychiczny i fizyczny odpoczynek oraz pozwoliły zrelaksować się na łonie natury, a także zacieśnić relacje z osobami pełniącymi tę samą służbę, obraca-

jącymi się w tym samym środowisku i posiadającymi podobne doświadczenia i spostrzeżenia z tytułu wykonywanej pracy.

Niech podsumowaniem tego czasu będą słowa, które powinny towarzyszyć w naszej posłudze – jest to fragment rozważania z książki „Moja Msza Święta” napisanej przez ks. rekolekcjonistę: „Popatrzę teraz na siebie samego. Dlaczego tu jestem, w tej świątyni? Czy nie jest tak, że ja po prostu przywykłem do Mszy świętej i może ona wydaje mi się czasami taka zwyczajna? Panie Jezu, Ty wiesz, co dzieje się teraz w moim sercu. Ty wiesz, dlaczego tu jestem; nie z przyzwyczajenia, nie z przymusu. Ja wierzę głęboko, że tutaj, w tej świątyni, dokonana się za chwilę największa ofiara wszechczasów; tutaj ponowi się Twoja ofiara krzyża w sposób bezkrwawy. Tutaj staniesz się, Jezu, pokarmem dla mnie! Dla mnie, aby mi dać moc do składania mojej ofiary, ofiary dla Boga, ofiary dla Ojczyzny, ofiary dla rodziny, ofiary dla potrzebującego człowieka. Duchu Święty, prowadź mnie Twoim światłem i Twoją miłością, abym w tej Najświętszej Ofierze mógł głęboko przeżyć spotkanie z Bożym Synem, moim Zbawicielem”.

Teresa Plata
– organistka parafii pw. NMP
Wniebowziętej w Barcicach

* * *

ORGANISTA... WIERSZEM!!!

DZIĘKUJĘ!

Ile razy,
ktoś dziękował Ci
za to, że żyjesz...
Ja dziękuję,
że mnie widzisz...,
że się nigdy nie kryjesz.
Swoim życiem
ukazujesz mi
Miłość Boga!
Dziś dziękuję,
że spotkałem Cię
na moich drogach...

A gdy słowo,
które mówię, to mało,
zrobię wszystko,
żeby piękną
modlitwą się stało!
Niech uleci
prosto z ziemi
do nieba.
Tej modlitwy,
tak nam dzisiaj
potrzeba...

A.K.

PRZESTROGA

Kapałem się bezpiecznie
Tam, gdzie było płytko.
Potem się okazało...
To było korytko ☹

A.K.

NIECH SIĘ LUDZIE CIESZĄ!

Niech się ludzie cieszą!
My nic nie tracimy,
gdy z dobrego serca
wszystkimi się dzielimy.
Nam nigdy nie braknie,
druzdy będą mieli...
Żyjmy zawsze w zgodzie,
jak w niebie anieli.

Po co ma człek słaby
smutku łzy wylewać,
gdy można pocieszać,
pogadać, pośpiewać...
Zawsze to inaczej,
gdy w Bogu jest siła.
Wtedy każda chwila
człowiekowi miła.

I dusza nie cierpi,
serce się raduje,
widząc, jak się człowiek
wzajemnie szanuje.

Tak..

Wołam do ludzi,
jak twierdzą:

„wierzących...”

Może to i prawda...,
lecz nie słuchających.

A ja
chciałbym Boga
z Wami naśladować!
No i...

Co Wy na to!?

Możemy spróbować...

A.K.

Na egzaminie zorganizowanym dla celników zapytano jednego ze zdających czy może przytoczyć przykład, kiedy wiadomo było, iż przekraczający granicę przewozi kontrabandę, a nie można mu było tego udowodnić. Zapytany pomyślał chwilę i odpowiedział:

– Tak, znam z historii taki przypadek. Był im Fryderyk Chopin!

W komisji zapanowała konsternacja. Po chwili przewodniczący zapytał:

– A co on takiego przewoził, że nie można było znaleźć?

– Wywoził zapamiętane w Polsce mazurki, kujawiaki i polonezy, które w Paryżu napisał i sprzedał!

Ponoć komisja uznała tę odpowiedź za dobrą i kandydat na celnika zdał.

* * *

Christoph Willibald Gluck, kompozytor, twórca opery *IFIGENIA W AULIDZIE* był gorącym wielbicielem Haendla, do tego stopnia, że kiedy doniesiono Gluckowi, iż Haendel wyraził się o nim następująco: „Gluck wie o kontrapunkcie dokładnie tyle samo co mój kucharz

Waltz” – wybrnął z niezręcznej sytuacji i skomentował to tak: „Przecież Waltz, kucharz Haendla, jest wykształconym muzykiem, więc to dla mnie komplement!”

* * *

Kiedy zarzucono Bachowi, że jego improwizacje organowe przypadające między partiami chóralnymi bywają bardzo długie czy aż nazbyt długie, burzące rytm całego utworu i tak skomplikowane, że przeszkadzają w skupieniu się chórzystów, kompozytor złożył prośbę o zwolnienie z funkcji organisty w Arnstadt. Kiedy wychodził z posiedzenia rady kościelnej, spotkał przyjaciela. Na pytanie dlaczego jest wesoły odpowiedział, że właśnie podziękował za pracę.

– Dlaczego? - zdziwił się przyjaciel.

– Bo byłem za dobry – odpowiedział nieskromnie wirtuoz.

* * *

¹ Humor zacytowano z: H.R. Żuchowski, *Anegdota na pięciolinii*, Lublin 1993, s. 63, 66 i 74.

* * *

I Niedziela Adwentu

W. Niebiosa rośę spuście nam
P. Grzechem Adama
K. Pan zstąpił z nieba
U. Czego chcesz od nas Panie
Z. Hejnał wszyscy zaśpiewajmy

II Niedziela Adwentu

W. Oto Pan przybywa
P. Czekam na Ciebie
K. Przybądź, Panie
U. Dziękuję, o Panie
Z. Zdrowaś bądź Maryjo
Adoracja N. Sakr.:
– O milcząca Hostio biała
– Niebiosą, rośę spuście
– Przyjdź Panie Jezu
– Przed tak wielkim Sakram.

Ur. Niepok. Pocz. NMP

Z. Witaj, święta i poczęta
P. Matko niebieskiego Pana
K. Daj mi Jezusa
U. Chrystus Pan karmi nas
Z. Błogosławiona jesteś M.

III Niedziela Adwentu

W. Oto Pan Bóg przyjdzie
P. Po upadku człowieka grz.
K. O Panie, Ty nam dajesz ”
U. Radośnie Panu hymn śpiew.
Z. Matko Odkupiciela

IV Niedziela Adwentu

W. Archanioł Boży Gabriel
P. Grzechem Adama”
K. Spuście nam na ziemskie
U. Jezusowi cześć i chwała
Z. Zdrowaś bądź Maryja

Ur. Nar. Pańsk.-Paster.

W. Wśród nocnej ciszy
P. Anioł pasterzom mówił”
K. Cicha noc
U. Gdy się Chrystus rodzi
Z. Bóg się rodzi

Ur. Nar. Pań.-Msza w Dzień

W. Dzisiaj w Betlejem
P. Pójdźmy wszyscy
K. Jezusa narodzonego
U. Ach, ubogi żłobie
Z. Tryumfy Króla niebieskiego

Święto Św. Szczepana

W. W żłobie leży
P. Dzisiaj w Betlejem
K. Gdy śliczna Panna
U. Ach, witajże pożądana
Pasterze mili
Lulajże, Jezuniu
Z. Tryumfy Króla Nieb.

Ur. Św. B. Rodzicielki

W. Nowy rok bieży
P. Gdy śliczna Panna
K. Pan zstąpił z nieba
U. Przystąpmy do szopy
Adoracja N. Sakr.:
– Bądźże pozdrowiona
– O gwiazdo Betlejem. (I zwr.)
– O gwiazdo Betlejem. (II zwr.)
– Cicha noc
– Bóg się rodzi (ostat. zwr.)

Ur. Objawienia Pańsk.

W. Mędrcy świata
P. O gwiazdo betlejemską
K. Jezusa narodzonego
U. Ach ubogi żłobie
Z. Mizerna cicha
Św. Chrztu Pańskiego
W. Przez chrztu świętego
P. Com, przyrzekł Bogu
K. Z nieba wysokiego Bóg
U. O gwiazdo Betlejemską
Z. Tryumfy Króla niebiesk.

II Niedziela Zwykła

W. Pan mój, Wódz i Pasterz
P. Cóż Ci Jezu damy
K. Pójdź do Jezusa
U. Jezusowi cześć i chwała
Z. Złącz Panie miłujących Cię

III Niedziela Zwykła

*W. Chrystus, Chrystus, to nadz.
P. Wszystko Tobie oddać
K. Jezu, w Hostii utajony
U. Już gościsz, Jezu
Z. Błogosław Panie nas*

IV Niedziela Zwykła

*W. Boże, obdarz Kościół Twój
P. Jeden chleb
K. Panie, pragnienia ludzkich
U. Witam Cię, witam
Z. Chryste Ty jesteś drogą*

Św. Ofiarowania Pańsk.

*W. Gdy się Chrystus rodzi
P. Rozkwitnęła się lilija
K. Narodził się Jezus Chr.
U. Jezusa narodzonego wsz.
Z. Z narodzenia Pana*

V Niedziela Zwykła

*W. Cały świat niech śpiewa tę
P. Być bliżej Ciebie chcę
K. O święta Uczto
U. Panie mój, cóż Ci oddać
Z. Błogosław, Panie, nas
Adoracja N. Sakr.:
– Kląnam się Tobie
– Radośnie Panu hymn śpiew.
– Dziękczynne pieśni
– Przed tak wielkim Sakram.*

VI Niedziela Zwykła

*W. Kto się w opiekę
P. Przykazanie nowe daję wam
K. Panie, pragnienia ludzkich
U. O Panie, Tyś moim Past.
Z. Niechaj z nami będzie Pan*

VII Niedziela Zwykła

*W. Przykazanie nowe daję wam
P. U stóp świętych ołtarzy
K. O mój Jezu, w Hostii skryty
U. Duszo Chrystusowa
Z. Złącz Panie, miłujących cię*

VIII Niedziela Zwykła

*W. Chryste Ty jesteś drogą
P. Gdzie miłość wzajemna
K. Ja wiem w kogo ja wierzę
U. Bądź uwielbiony
Z. Idźcie na cały świat*

* * *

*(Propozycje pieśni na I kwartał roku litur-
gicznego – marzec – maj 2023 – będą poda-
ne na stronie Wydziału Muz. Koś. w linku:
Pismo Hosanna i Maestro)*

„HOSANNA”

Wydawca:

Wydział Muzyki Kościelnej
Kurii Diecezjalnej w Tarnowie,
Wydawnictwo Diecezji
Tarnowskiej „Biblos”

Zespół redakcyjny:

Ks. dr Grzegorz Piekarczyk – red. naczelny, mgr Sławomir Barszcz, mgr Paweł Pasternak, mgr Damian Sowa, Łukasz Tryba, Foto: arch. (m.in.)

Godziny przyjęć stron w Wydziale:

poniedziałek – piątek: 8.30-12.00
(II piętro, pok. 2.13)

Adres redakcji:

Ul. Legionów 30
33-100 Tarnów
tel. 14 631 73 48; kom. 606 332 134
e-mail: muzyka@diecezja.tarnow.pl
<http://www.muzyka.diecezja.tarnow.pl>

Skład i druk: BIBLOS

plac Katedralny 6
33-100 Tarnów, tel. 14 621 27 77
<http://www.biblos.pl>

MUZYCZNE NOWOŚCI WYDAWNICZE

„**ŚPIEWAJCIE PANU – materiały nutowe dla chórów**” – to „nowa” seria wydawnicza skierowana do wszystkich organistów, dyrygentów i chórmistrzów działających w naszej diecezji (i nie tylko). Seria zawiera bowiem nieskomplikowane utwory chóralne z przeznaczeniem dla zespołów wielogłosowych działających w parafiach. Jest ona w zasadzie wznowieniem wydań przygotowywanych na powielaczach przez ks. prof. Kazimierza Pasionka.

Ukazały się już: zeszyt I – „**KOLEĐY A'CAPPELLA na chór mieszany**” oraz zeszyt II – „**KOLEĐY Z TOWARZYSZENIEM ORGANÓW na chór mieszany**”. W przygotowaniu są następne zeszyty m.in. zawierające śpiewy wielkopostne i wielkanocne.

Zeszyty można nabyć w sklepach BIBLOS.

Spis treści:

* Od Redakcji	1
* Modlitwa w intencji Synodu	2
* Z życia diecezji tarnowskiej	3
* Nekrologi	4
* VII Ogólnopolski Festiwal Muzyki Chóralnej <i>Sacra ecclesiae cantio – Tarnów 2023</i>	8
* Refleksje dla organistów	9
* Zapiski do DSO w Tarnowie	10
* X Tarnowskie Dni Cecylikańskie	11
* Pytania: <i>Jakie prace przy organach organista może wykonać samodzielnie?</i>	12
* Ks. A. Zając – <i>Czy tylko śpiewanie? Próba kompleksowego spojrzenia na specyfikę kościelnych zespołów śpiewaczych (cz. I)</i>	13
* Ł. Tryba – <i>Bóg i wielcy kompozytorzy – Nicolaus Bruhns</i>	16
* Ł. Tryba – <i>Organy piszczałkowe w kościele MB Szkaplerznej</i>	20
* Zza kontuaru: T. Plata – <i>Formacja organisty – refleksje dla organistów 2022</i>	26
* Organista – wierszem	29
* Humor	30
* Propozycje pieśni: XII 2022 – II 2023	31

ul. Dwernickiego 1
33-100 Tarnów
tel. 14 62-24-222, kom. 606 332 134
e-mail: muzyka@diecezja.tarnow.pl
<http://www.muzyka.diecezja.tarnow.pl>
link: Szkoła organistowska

*Nowe organy piszczalkowe
w kościele pw. Matki Bożej
Niepokalanej w Nowym Sączu
wybudowane przez firmę ZYCH
z Wołomina*

Diecezjalne Studium Organistowskie im. ks. K. Pasionka w Tarnowie

reaktywowano w 1965 roku z inicjatywy ks. bpa Jerzego Ablewicza i jest ono kontynuatorem szkoły organistowskiej działającej w latach 1837-1845, a następnie 1888-1910. Organizację Studium w powojennej rzeczywistości ks. abp J. Ablewicz polecił ks. Kazimierzowi Pasionkowi, który był dyrektorem szkoły przez czterdzieści lat (1965-2004).

Poprzez swoją działalność dydaktyczno-artystyczną Studium stawia sobie za cel przygotowanie odpowiednio wykwalifikowanych kadr ludzi do podjęcia w przyszłości zawodu organisty.